

Utlåtande 2013:157 RV (Dnr 327-1248/2012)

Fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen

Motion (2012:40) av Stefan Nilsson och Christopher Ödmann (båda MP)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:40) av Stefan Nilsson och Christopher Ödmann (båda MP) om ”Fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen” anses besvarad med vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

Stefan Nilsson och Christopher Ödmann (båda MP) har i en motion tagit upp frågan om fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen. Stefan Nilsson och Christopher Ödmann föreslår att stadens upphandlingsregler och uppföljningsregler gällande meddelarskydd skärps.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Östermalm, kommunstyrelsens pensionärsråd, fackförbundet Kommunal och fackförbundet Vision för yttrande. Fackförbunden har inte inkommit med några yttranden.

Stadsledningskontoret anser att den standardklausul som idag finns med i alla avtal som tecknas med enskilda utförare ska fortsätta gälla. Den ska dock

inte användas vid ramavtal där leverantören har fler uppdragsgivare än staden, eftersom otydligheter om utnyttjandet av meddelarfriheten då kan uppstå.

Äldrenämnden anser att med undantag för frågor som rör konkurrensförhållanden ska samma regler gälla oavsett vem som bedriver verksamheten, vilket är fallet idag. Vidare anses att det finns andra möjligheter, utöver meddelarfriheten, att uppmärksamma brister och oegentligheter i vård och omsorgen om äldre.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd använder den standardklausul som finns. Vidare anser nämnden att det finns anledning att kontinuerligt se över de standardklausuler som tas fram och att det finns anledning att avvakta för att se vad den statliga utredningen kommer fram till innan en eventuell omformulering av standardklausulen.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att meddelarskyddet ska vara så omfattande som möjligt under rådande omständigheter men kan ej ta ställning till eventuella lagändringar som kan komma att prövas.

Kommunstyrelsens pensionärsråd anser att de frågor som undantas från meddelarfriheten behöver preciseras och ingå i upphandlingsunderlaget så att risken för missbruk av hemligstämpling minskar och så att en jämförelse med den kommunala meddelarfriheten kan göras.

Mina synpunkter

Stockholms stads stadsledningskontor har tagit fram en standardklausul avseende meddelarfrihet för enskilda utförare. Av klausulen framgår att läsa att personal som är anställd i verksamheten ska ha i huvudsak samma meddelarfrihet som råder för motsvarande offentligt anställd personal. Meddelarfriheten gäller aspekten kring hur vård och omsorg bedrivs i Stockholm. Däremot omfattar den inte uppgifter som avser affärsförhållanden, eller som allmänt sett kan rubba konkurrensen för entreprenören eller uppgifter om enskildas personliga och privata ekonomiska förhållanden eller för uppgifter som rör säkerhet. Det är även viktigt att understryka att det idag finns möjligheter för såväl personal som anhöriga att, helt anonymt, uppmärksamma missförhållanden och oegentligheter till den relativt nyinrättade kvalitetsinspektionen. En enhet vars syfte är att göra kvalitetsuppföljningar samt värna om de äldres trygghet och säkerhet. Jag noterar även att regeringen just nu utreder frågan om meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet för personal i vård, skola och omsorg. Utredningen ska bland annat behandla frågor som efterforskningsförbud, repressalieförbud och vilka yrkeskategorier som ska

ingå i medlarskyddet. Stockholms stad kommer följa detta och naturligtvis revidera sin standardklausul när och om det blir aktuellt.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2012:40) om ”Fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen” av Stefan Nilsson och Christopher Ödmann (båda MP)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

Finansborgarrådets förslag till beslut är uppenbart otillräckligt. Den standardklausul som refereras i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande rymmer så stora inslag av begränsningar i meddelarfriheten så att den i verkligheten kommer bli lite värd. Vi noterar att det redan idag i större utsträckning används olika former av lojalitetsklausuler. Med den begränsning som nu föreslås i standardklausulen kommer bilden av att affärsmässiga villkor och konkurrensvillkor är fullgoda skäl för att inskränka meddelarfriheten att förstärkas och legitimeras av staden. Det är en direkt felaktig utveckling. Det innebär att det som är avsett som en förstärkning av den enskildes rätt i själva verket riskerar innebära en försvagning av dennes rätt.

Det går inte enkelt att särskilja meddelarfrihet avseende hur vård och omsorg bedrivs från affärsförhållande, konkurrensvillkor eller säkerhet. Därför behöver staden – i avsaknad av en anständig lagstiftning på området – utarbeta ett förslag till standardklausul som inte begränsar innebörden i meddelarfriheten. För Stockholms borde det vara självklart att äldres rätt till en trygg och värdig omsorg går före utförarens ekonomiska intressen. Förslaget som det nu gestaltas har motsatt perspektiv. Det är i grunden fel.

Det är klart att samma rätt att tala med media måste finnas även när verksamhet läggs ut på entreprenad. Och det måste vara lika förbjudet för en entreprenör som för kommunen att göra eftersökningar på källan till information.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. bifalla motionen

2. stadens upphandlingsregler och uppföljningsregler skärps, så att personal hos alla utförare ska ges full meddelarfrihet i likhet med av kommunen anställd personal
3. i övrigt anföra följande

Såsom påpekas i ärendet är meddelarfriheten grundlagsfäst, den är av stor betydelse för ett öppet och demokratiskt samhälle och bidrar till att fylla behovet av insyn i skattefinansierad verksamhet. Därutöver har meddelarfriheten stor betydelse för kvaliteten i verksamheten.

Tyvär är den variant av meddelarfrihet som den moderatledda majoriteten i Stockholm infört av mycket begränsat värde. Den har för många svagheter och undantag och ger inte personalen det skydd som behövs för att de ska våga tala om missförhållanden utan att riskera sin anställning. Upphandlings- och uppföljningsreglerna i Stockholms stad behöver därför ändras så att de anställda verkligen ges stöd att tala med bl. a. media och författare.

Det måste bli allmänt känt bland alla stadens utförare inom äldreomsorgen att full meddelarfrihet ska råda i Stockholms kommun och att detta är en del av kvalitetsförbättringarna.

Därutöver är en lagändring önskvärd, som tydliggör att anställda ska ha full meddelarfrihet i all offentligt finansierad verksamhet.

Så länge det finns möjlighet att göra undantag från meddelarfriheten måste dessa även preciseras tydligare, för att förhindra att undantag görs godtyckligt.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:40) av Stefan Nilsson och Christopher Ödmann (båda MP) om ”Fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen” anses besvarad med vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 13 november 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Olle Burell (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Stefan Nilsson och Daniel Helldén (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2012:40) av Stefan Nilsson (MP) och Christopher Ödmann (MP) om ”Fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen” bifalles.
2. Dessutom vill jag framföra följande

Vänsterpartiet anser att Stockholms stad inte ska invänta i och för sig viktiga statliga utredningar utan gå före och införa fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen, liksom inom annan kommunalt finansierad verksamhet som upphandlats eller erbjuds via pengsystem.

Den standardklausul som används vid stadens entreprenadupphandlingar är alldeles för tamlös. Som stadsledningskontoret skriver i sitt svar gäller stadens klausul förhållandet mellan staden och utföraren, och inte med automatik mellan utföraren och personalen. Klausulen har också många undantag och är alldeles för svepande formulerad.

Vänsterpartiets förtroendevalda möter i sin vardag anställda inom upphandlad äldreomsorg som är rädda för vad deras arbetsgivare kan göra när de kritiserar verksamheten. De som inte har fast anställning utan går på timmar har en särskilt utsatt situation, eftersom ovälkommen kritik kan leda till att timanställningarna inte förlängs.

ÄRENDET

Stefan Nilsson och Christopher Ödmann, (båda MP), har i en motion tagit upp frågan om fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen. Stefan Nilsson och Christopher Ödmann föreslår att stadens upphandlingsregler och uppföljningsregler gällande meddelarskydd skärps.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Östermalm, kommunstyrelsens pensionärsråd, fackförbundet Kommunal och fackförbundet Vision för yttrande. Fackförbunden har inte inkommit med några yttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 februari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stefan Nilsson och Christopher Ödmann, båda miljöpartiet, har i en motion tagit upp frågan om fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen. Motionärerna anser att de anställda i stadens hemtjänst och vård- och omsorgsboenden gör ett oerhört viktigt arbete men att de inte vågar berätta om missförhållanden de ser för rädsla att förlora arbetet. Motionärerna anser vidare att det borde vara en självklarhet att personal i offentligt finansierad verksamhet ska omfattas av meddelarfriheten, det vill säga att man har en grundlagsskyddad rätt att påtala missförhållanden och till exempel tala med journalister.

Idag är det enbart inom den kommunala äldreomsorgen som meddelarskyddet gäller fullt ut. Miljöpartiet i riksdagen har tagit initiativ till att genomföra de lagändringar som krävs. Motionärerna anser att också Stockholms stad bör göra vad den kan för att kräva full meddelarfrihet för all personal i äldreomsorgen.

Stefan Nilsson (MP) och Christopher Ödmann (MP) föreslår att stadens upphandlingsregler och uppföljningsregler skärps så att personal hos alla utförare ska ges full meddelarfrihet i likhet med av kommunen anställd personal. Stockholms stads stadsledningskontor har tagit fram en standardklausul avseende meddelarfrihet för enskilda utförare. Den nuvarande formuleringen är enligt följande:

”I stadens avtal om vård- och omsorgstjänster rekommenderar stadsledningskontoret att följande avtalsvillkor används:

- Personal som är anställd i verksamheten ska beträffande verksamhet som omfattas av avtalet ha i huvudsak samma meddelarfrihet som råder för

motsvarande offentligt anställd personal. Denna meddelarfrihet ska dock inte omfatta uppgifter som avser affärsförhållande, eller som allmänt sett kan rubba konkurrensförhållande för entreprenören. Vidare råder det inte meddelarfrihet för uppgifter om enskildas personliga och privata ekonomiska förhållanden eller som rör säkerhet. I meddelarfriheten innefattas inte heller information som gäller pågående förhandlingar rörande löne- eller andra anställningsvillkor eller som är hemlig enligt lag.

- Personer i ledande ställning i företaget, eller därmed jämförlig ställning omfattas inte av den här angivna meddelarfriheten.
- Det åligger entreprenören att informera berörd personal om den meddelarfrihet som ska råda i verksamheten.”

Efter att denna standardklausul beslutats har stadsledningskontorets juridiska avdelning och enheten för upphandling och konkurrens förtydligat att klausulen är avsedd att användas vid entreprenadupphandlingar. Den ska inte användas vid ramavtal där leverantören har fler uppdragsgivare än staden, eftersom otydligheter om utnyttjandet av meddelarfriheten då kan uppstå.

Stadsdelsnämnder använder idag denna standardklausul i sina entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgstjänster. Den avtalade meddelarfriheten reglerar förhållandet mellan staden och utföraren. Den blir därför inte per automatik gällande mellan utföraren och dess personal. Klausulen ålägger utföraren att informera berörd personal om den meddelarfrihet som ska råda.

Regeringen beslutade i juni 2012 att utreda frågan om meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet för personal i vård, skola och omsorg. Utredningen ska bland annat behandla frågor som efterforskningsförbud, repressalieförbud och vilka yrkeskategorier som ska ingå i medlarskyddet. Stadsledningskontoret föreslår att staden avvaktar denna utredning för att sedan se om lagstiftningen kommer att reglera meddelarfriheten på en sådan nivå att det inte finns något behov av någon standardklausul eller om dagens klausul behöver omarbetas.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 januari 2013 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av ”Motion av Stefan Nilsson och Christopher Ödmann (båda MP) om fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen”.

Reservation anfördes av Christopher Ödmann (MP) med stöd av Torun Boucher (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Mirja Räihä (S), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Generellt anser äldreförvaltningen att det är viktigt att utförare oavsett regiform omfattas av samma krav och regler. Det är avgörande för konkurrensneutralitet och i slutändan kvalitet och mångfald.

När det gäller meddelarfrihet använder äldreförvaltningen i upphandlingar den skrivning som stadsledningskontoret rekommenderar. Det innebär att med undantag för frågor som rör konkurrensförhållanden ska samma regler gälla oavsett vem som bedriver verksamheten. Exempel på frågor som ska undantas är frågor som avser affärsförhållanden, enskildas personliga och privata ekonomiska förhållanden, säkerhet, information om pågående förhandlingar rörande löner och andra anställningsvillkor eller sådant som är hemligt enligt lag. Det åligger entreprenören att informera berörd personal om den meddelarfrihet som ska råda i verksamheten. Utöver meddelarfriheten finns andra möjligheter att uppmärksamma brister och oegentligheter i vård och omsorgen om äldre.

Förebyggande arbete sker genom riktade informationssatsningar, krav i förfrågningsunderlag och noggrann utvärdering av inkomna anbud/ansökningar. Det är viktigt att prioritera förebyggande arbete för att förhindra att oseriösa utförare får avtal/kontrakt med staden.

Uppföljningar görs i form av verksamhetsuppföljningar, brukarundersökningar, administrativa och ekonomiska uppföljningar, uppföljningar av synpunkter och klagomål, uppföljning av avvikelser i samband med larmutryckningar, olika stickprovskontroller, screening och vid behov fördjupande uppföljningar. Genom olika uppföljningar får äldreförvaltningen en bild av vad som fungerar bra, vad som fungerar mindre bra och vad som behöver utvecklas. Resultatet av uppföljningarna används i utvecklingsarbete men också för att ”sprida ringar på vattnet” och goda exempel. Ibland visar uppföljningarna på alvarliga brister eller oegentligheter som leder till hävning av avtal/kontrakt.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2012 att godkänna förvaltningens förslag som svar på remissen.

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (V), Magnus Dannqvist (S), Parvin Araghi (S), Jimmy Lindgren (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Åsa Öckerman (MP) och Sarah Johansson (MP), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser det som angeläget att meddelarskyddet för personalen hos olika utförare ses över. Staden har en standardklausul som ska användas. Det finns anledning att kontinuerligt se över de standardklausuler som är framtagna. Beträffande meddelarfrihet finns en statlig utredning som eventuellt ska föreslå lagändringar i frågan. Förvaltningen menar att det finns anledning att avvakta vad den statliga utredning kommer fram till och först därefter se över om och i sådant fall hur nuvarande standardklausul bör omformuleras.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas som nämndens svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2013 att godkänna förvaltningens förslag som svar på remissen.

Reservation anfördes av Stefan Nilsson m.fl. (MP), Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Berit Bornecrantz Dias (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m fl (S), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt 14 kap Socialtjänstlagen (SoL) och 24 § Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har anställda skyldighet att medverka till god kvalitet i verksamheten och i de insatser som ges. Vidare är anställda skyldiga att rapportera missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden. I de fall en verksamhet inte följer dessa paragrafer har SDF liksom andra som kommer i kontakt med verksamheten möjlighet att själv göra en anmälan direkt till Socialstyrelsen. I samband med verksamhetsuppföljning efterfrågar SDF att information till personalen om rapporteringsskyldigheten har getts samt att skriftliga rutiner finns.

Meddelandefriheten är grundlagsfäst och av stor betydelse för ett öppet och demokratiskt samhälle. Därutöver bidrar meddelarfriheten till att fylla behovet av insyn i skattefinansierad verksamhet. Kommunstyrelsen (KS) beslutade 2002-02-20 att meddelarfrihet ska gälla för anställda i privata företag som driver vård- och

omsorgsverksamhet på entreprenad för stadens räkning. Villkor för meddelarfrihet anges i förfrågningsunderlagen och skrivs in i avtalen.

SDF anser att det är viktigt att upphandlade entreprenörer fullgör sina åtaganden vad gäller information till anställda om meddelarfriheten. Inom ramen för de verksamhetsuppföljningar som genomförs avseende upphandlade entreprenörer bör in-gå att ställa frågan till entreprenören om anställda har informerats om den meddelarfrihet som enligt gällande avta råder.

SDF menar att det betydelsefullt att meddelarfriheten för anställda inom skattefinansierad privat vård- och omsorg på entreprenad blir så omfattande som möjligt. SDF kan inte bedöma om lagändringar som skulle behövas för att uppnå detta.

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Kommunstyrelsens pensionärsråd avgav vid sitt sammanträde den 15 januari 2013 följande yttrande.

Rådets uppfattning är att meddelarfriheten bör vara lika i kommunal och privatverksamhet. De frågor som undantas från meddelarfriheten behöver preciseras och ingå i upphandlingsunderlaget så att risken för missbruk av hemligstämpling minskar och så att en jämförelse med den kommunala meddelarfriheten kan göras.

RESERVATIONER M.M.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Christopher Ödmann (MP) med stöd av Torun Boucher (V) enligt följande.

Vi yrkar att äldrenämnden beslutar att tillstyrka motionen och anför följande.

Många människor som arbetar inom Stockholms äldreomsorg känner inte att de kan påtala brister, utan att utsättas för obehag som reprimander eller uppsägningar. Att personalen vågar påtala brister och komma med förslag är oerhört viktigt för att kvaliteten inom äldreomsorgen ska kunna förbättras.

Det måste bli allmänt känt bland alla stadens företagare inom äldreomsorgen att full meddelarfrihet skall råda i Stockholms kommun och att detta är en del av kvalitetsförbättringarna. Med anledning av detta vill vi se att upphandlingsreglerna skärps, så att personal, oavsett huvudman, ges full meddelarfrihet.

Reservation anfördes av Mirja Räihä (S) enligt följande.

Vi socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden som svar på remissen anför följande.

Vi anser att förvaltningens svar inte är tillfylles. Vi har ett resonemang kring meddelarskydd. Det är klart att samma rätt att tala med media måste finnas även när verksamhet läggs ut på entreprenad. Och det måste vara lika förbjudet för en entreprenör som för kommunen att göra eftersökningar på källan till information.

Majoriteten har ofta hänvisat till Lex Sara som en trygghet men Lex Sara är inte ens i närheten av samma sak som en fullständig meddelarskydd. Eftersom entreprenörernas verksamhet dessutom finansiera med skattemedel så borde detta vara ett självklart krav i upphandlingarna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (V), Magnus Dannqvist (S), Parvin Araghi (S), Jimmy Lindgren (S) enligt följande.

1. Bifall till motionen
2. Därutöver vill vi framföra

Förvaltningen vill avvakta med en omarbetning av stadens ”standardklausul” till dess statens utredning i frågan är färdig. Innan en klausul är klar har vi sannolikt kommit en bra bit inpå 2014. Att avvakta så långt fram är olyckligt. De anställda i

privat drift borde redan nu ha likvärdig ställning som de inom den äldreomsorg som kommunen driver.

Vi vill skyndsamt få bort formuleringen ”eller som allmänt sett kan rubba konkurrensförhållande för entreprenören.”. Allt för mycket kan tolkas in i denna text. Även i en standardklausul ska texten vara tydlig och inte svepande. Speciellt när den är mån om att lyfta fram vad som inte är tillåtligt.

Reservation anfördes av Åsa Öckerman (MP) och Sarah Johansson (MP) enligt följande.

1. Att motionen om fullt meddelarskydd inom äldreomsorgen ska tillstyrkas.
2. Att därutöver anföras:

För att förebygga brister i äldre vården krävs att anställda inte är rädda för att anmäla missförhållanden. Det måste kännas lätt och konstruktivt för personalen att tala med de närmaste cheferna på äldreboendena och i hemtjänsten. Personal hos alla utförare ska ges fullmeddelarfrihet i likhet med av kommunen anställd personal.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Stefan Nilsson m. fl. (MP), Birgit Marklund Beijer m. fl. (S) och Berit Bornecrantz Dias (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta
att tillstyrka motionen,
att upphandlings- och uppföljningsregler ändras så att full meddelarfrihet uppnås
samt
att därutöver anföras följande:

Som förvaltningen korrekt påpekar så är meddelandefriheten grundlagsfäst, av stor betydelse för ett öppet och demokratiskt samhälle och den bidrar till att fylla behovet av insyn i skattefinansierad verksamhet. Därutöver har meddelarfriheten stor betydelse för kvaliteten i verksamheten.

Tyvärr så är den variant av meddelarfrihet som den moderatledda majoriteten i Stockholm infört av mycket begränsat värde. Den har för många svagheter och undantag och ger inte personalen det skydd som behövs för att de ska våga tala om missförhållanden utan att riskera sin anställning. Upphandlings- och uppföljningsreglerna i Stockholms stad behöver därför ändras så att de anställda verkligen ges stöd att tala med bl. a. media och författare. Därutöver är en lagändring önskvärd, som gör det ännu tydligare än idag att anställda ska ha full meddelarfrihet i all offentligt finansierad verksamhet.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) enligt följande.

En avgörande skillnad i villkoren mellan den offentliga och den privata vården är att meddelarskyddet inte gäller för den som arbetar i privat vård. Den anställda som avslöjar oegentligheter för massmedierna kan efterforskas och, i värsta fall, riskera sin anställning. Det krävs ett betydande mått av civilkurage för att under sådana förutsättningar ändå göra sin röst hörd. Därför är det viktigt att motionen bifalles.

2012:40

**Motion av Stefan Nilsson och Christopher Ödmann
(båda MP) om fullt meddelarskydd inom
äldreomsorgen***Dnr 327-1248/2012*

De anställda i stadens hemtjänst och vård- och omsorgsboenden gör ett oerhört viktigt arbete, men i dag vågar många inte berätta om missförhållanden de ser av bland annat rädsla att förlora arbetet. Det borde vara en självklarhet att personal i offentligt finansierad verksamhet ska omfattas av meddelarfrihet, det vill säga att man har en grundlagsskyddad rätt att påtala missförhållanden och till exempel tala med journalister.

I dag är det enbart inom den kommunala äldreomsorgen som meddelarskyddet gäller fullt ut. Miljöpartiet i riksdagen har tagit initiativ till att genomföra de lagändringar som krävs. Också Stockholms stad bör göra vad den kan för att kräva full meddelarfrihet för all personal i äldreomsorgen.

Vi föreslår fullmäktige besluta

att stadens upphandlingsregler och uppföljningsregler skärps, så att personal hos alla utförare ska ges full meddelarfrihet i likhet med av kommunen anställd personal.

Stockholm den 31 augusti 2012

Stefan Nilsson

Christopher Ödmann